

สื่อมวลชนกับความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา



นางสาวชนนิกานต์ วิภาวกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE MASS MEDIA AND THE DEFAMATION BY PUBLICITY

Miss Chonnikan Wipavakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements  
for the Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

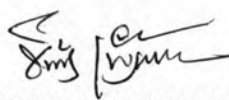
Copyright of Chulalongkorn University

**492034**

หัวข้อวิทยานิพนธ์      สื่อมวลชนกับความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา  
โดย                              นางสาวชนนิกานต์ วิภาวกุล  
สาขาวิชา                      นิติศาสตร์  
อาจารย์ที่ปรึกษา              รองศาสตราจารย์มัทยา จิตติรัตน์

---

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น  
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต



..... คณบดีคณะนิติศาสตร์  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉัตริพันธ์ุ เชื้อบุญชัย)

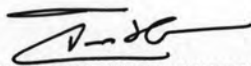
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์



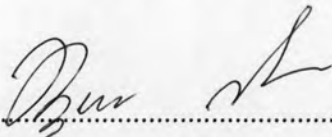
..... ประธานกรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อมราวดี อังค์สุวรรณ)



..... อาจารย์ที่ปรึกษา  
(รองศาสตราจารย์มัทยา จิตติรัตน์)



..... กรรมการ  
(อาจารย์ ดร. จิรนิติ หะวานนท์)



..... กรรมการ  
(อาจารย์ขวัญเรือน กิติวัฒน์)



..... กรรมการ  
(พลตำรวจโทพงศ์พัศ พงษ์เจริญ)

ชนนิกานต์ วิภาวกุล : สื่อมวลชนกับความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา. (THE MASS MEDIA AND THE DEFAMATION BY PUBLICITY) อ. ที่ปรึกษา : รศ. มัทยา จิตติรัตน์, 119 หน้า.

สื่อมวลชนเป็นองค์กรที่มีบทบาทและหน้าที่ในการเสนอข่าวสาร เรื่องราว และข้อเท็จจริงต่าง ๆ ให้แก่ประชาชน โดยในการนำเสนอข่าวนั้น อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิของบุคคลอื่นได้ จึงทำให้สื่อมวลชนตกเป็นผู้กระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาอยู่เสมอ ด้วยเหตุนี้สื่อมวลชนจึงไม่สามารถทำหน้าที่ในการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐได้อย่างเต็มที่ และไม่สามารถนำเสนอข่าวสารให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ จึงเกิดแนวความคิดที่จะยกเลิกความผิดฐานนี้ออกไป เพื่อคุ้มครองบทบาทและหน้าที่ของสื่อมวลชน แต่ในการดำเนินการดังกล่าว อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าวอย่างแรงได้ และไม่สอดคล้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญที่มีเจตนารมณ์ในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ตลอดจนชื่อเสียงของประชาชน จึงไม่อาจให้สื่อมวลชนนำเสนอข่าวสารได้ตามใจชอบโดยไม่มีขอบเขต

อย่างไรก็ตามเพื่อให้การเสนอข่าวของสื่อมวลชนมีอิสระ และมีบทบาทหน้าที่ในการนำเสนอข้อเท็จจริงให้มากที่สุด จึงควรมีการแก้ไขบทบัญญัติในความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาที่ผู้กระทำความผิดเป็นสื่อมวลชนให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยให้คุ้มครองและรับรองสิทธิของสื่อมวลชนในการเสนอข่าวออกสู่สาธารณชน รวมทั้งคุ้มครองผู้ตกเป็นข่าวให้ได้รับความชอบธรรมจากการนำเสนอข่าวได้ด้วย จึงควรกำหนดให้สื่อมวลชนที่กระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา มีความรับผิดและอัตราโทษทางอาญาให้มีความแตกต่างจากกรณีที่บุคคลธรรมดาเป็นผู้กระทำความผิด และกำหนดให้องค์ประกอบความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาที่ผู้กระทำความผิดเป็นสื่อมวลชนให้มีความชัดเจนและแคบลงกว่าในปัจจุบัน เพื่อให้ผู้ที่สามารถฟ้องสื่อมวลชนได้นั้น จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการเสนอข่าวของสื่อมวลชนจริงๆ อย่างไรก็ตามหากสื่อมวลชนกระทำความผิด สื่อมวลชนควรได้รับอัตราโทษที่สูงกว่าผู้กระทำความผิดที่เป็นบุคคลธรรมดาเช่นกัน เพื่อให้ได้สัดส่วนกับความเสียหายของผู้ที่ตกเป็นข่าว

ภาควิชา .....นิติศาสตร์..... ลายมือชื่อนิติศ.....ชนนิกานต์.....วิภาวกุล.....  
ปีการศึกษา.....2549..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

## 4786220734 : MAJOR CRIMINAL LAWS

KEY WORD : MASS MEDIA / DEFAMATION / PUBILCITY

CHONNIKAN WIPAVAKUL : THE MASS MEDIA AND THE DEFAMATION BY PUBILCITY. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF.MATTAYA JITIRAT , 119 pp.

The key role the media play to present all kinds of news ,information ,stories and facts to the public can influence other people’s individual rights and put the media themselves the defendants on defamation by publicity. This real root cause obstructs the media from scrutinizing both integrity and transparency of any state agency and bringing food for thoughts to the public independently. It has been thought to scrap the enactment for the offence to protect the media in term of their roles and duties. In other words, in practice it may cause severe damage to the plaintiff’s reputation and not in line with the constitution which is drawn up to protect the people’s rights, freedom and fame. Hence, the media is never let to report news without restraint.

Anyhow for the sake of free and exact presentation. The specific article of defamation by publicity ought to be amended to protect and acknowledge the rights of the media in bringing news to the public including of the complainant with legitimacy. It should be pointed out that mass communication who commit defamation by publicity must be proven guilty and given a criminal penalty differently from ordinary people. And, in these day the component of illegal action on defamation by publicity has got to be imposed clearly and legitimately so as not to let only the media are to blame and give the real victim from coverage the chance to file a lawsuit against the media for justice and compensation. Nonetheless, providing that the media commit an actual crime, they had better face a maximum penalty, a little higher than so that it is in proportion to the tarnish the victim experiences.

Department.....Laws.....Student's signature.....*Chonnikan Wipavakul*  
Academic year .....2006.....Advisor's signature.....*Mattaya Jettirat*

## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์มัทยา จิตติรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ท่านได้ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่างๆ และข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้เขียนตลอดระยะเวลาการทำวิจัย จวบจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.จิรนิติ หะวานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อมราวดี อังค์สุวรรณ พลตำรวจโทพงศพัศ พงษ์เจริญ และอาจารย์ขวัญเรือน กิติวัฒน์ ที่ท่านได้สละเวลาช่วยตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่อง และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณสำหรับคำแนะนำจากรองศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา ที่คอยให้ความช่วยเหลือในทุกๆ สิ่งจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ทำยนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนผู้เขียนมาโดยตลอด และขอขอบคุณเพื่อนสนิทที่น่ารักทุกคนที่ให้กำลังใจ ดูแลและห่วงใยผู้เขียนตลอดมา

หากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีประโยชน์ทางวิชาการอยู่บ้าง ผู้เขียนขอมอบให้เป็นกตเวทิตาแก่ บิดา มารดา ของผู้เขียน รวมทั้งบูรพาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และคุณธรรมแก่ผู้เขียนตลอดมาหากมีข้อบกพร่องประการใดผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว



## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
<b>บทที่ 1 บทนำ.....</b>	<b>1</b>
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา .....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
1.3 สมมติฐาน.....	6
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	7
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
<b>บทที่ 2 สิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชนในการเสนอข่าว.....</b>	<b>8</b>
2.1 ความหมายและบทบาทของสื่อมวลชน.....	9
2.1.1 ความหมายของสื่อมวลชน.....	10
2.1.2 ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของสื่อมวลชน.....	11
2.1.3 บทบาทของสื่อมวลชน.....	12
2.2 สิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชน.....	13
2.2.1 เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น.....	15
2.2.2 เสรีภาพในการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร.....	20
2.3 บทบาทของสื่อมวลชนที่มีผลกระทบต่อสิทธิของผู้อื่น.....	22
2.3.1 สิทธิของบุคคลอื่น.....	23
2.3.1.1 สิทธิส่วนบุคคล.....	23
2.3.1.2 สิทธิในเกียรติยศชื่อเสียง.....	25
2.3.2 ผลกระทบของการเสนอข่าวสารตามบทบาทของสื่อมวลชน ที่มีต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น.....	26
2.4 การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชน.....	28
2.4.1 วิวัฒนาการของการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ของสื่อมวลชนในการเสนอข่าวสาร.....	28

	หน้า
2.4.2 กฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชน ในการเสนอข่าวสาร.....	32
2.4.3 ปัญหาในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชน ในการเสนอข่าวสาร.....	36
<b>บทที่ 3 การกระทำความผิดอาญาฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาของ สื่อมวลชน.....</b>	<b>38</b>
3.1 ความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาในประเทศไทย....	38
3.1.1 ประวัติความเป็นมาในการกำหนดความผิดฐานหมิ่นประมาท โดยการโฆษณาตามกฎหมายไทย.....	39
3.1.2 ลักษณะของความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาใน ประเทศไทย.....	42
3.1.3 องค์ประกอบความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาใน ประเทศไทย.....	45
3.1.4 ข้อยกเว้นความผิดฐานหมิ่นประมาท โดยการโฆษณา.....	54
3.1.5 กรณีศึกษาที่สื่อมวลชนมีความผิดฐานหมิ่นประมาท โดยการโฆษณาในประเทศไทย.....	55
3.2 ความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาในต่างประเทศ.....	60
3.2.1 ความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาในประเทศ สหรัฐอเมริกา.....	61
3.2.1.1 ความเป็นมาของความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการ โฆษณาในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	61
3.2.1.2 ลักษณะของความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการ โฆษณาในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	62
3.2.1.3 องค์ประกอบความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการ โฆษณาในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	63
3.2.2 ความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาในประเทศ อังกฤษ.....	66
3.2.2.1 ความเป็นมาของความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการ โฆษณาในประเทศอังกฤษ.....	67



3.2.2.2	ลักษณะของความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการ โฆษณาในประเทศอังกฤษ.....	68
3.2.2.3	องค์ประกอบความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา ในประเทศอังกฤษ.....	69
3.2.3	ความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาในประเทศเยอรมัน..	71
3.2.3.1	ความเป็นมาของความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการ โฆษณาในประเทศเยอรมัน.....	71
3.2.3.2	ลักษณะของความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา ในประเทศเยอรมัน.....	72
3.2.3.3	องค์ประกอบความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา ในประเทศเยอรมัน.....	73
3.2.4	ความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาในประเทศญี่ปุ่น...	75
3.2.4.1	ความเป็นมาของความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการ โฆษณาในประเทศญี่ปุ่น.....	76
3.2.4.2	ลักษณะของความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา ในประเทศญี่ปุ่น.....	78
3.2.4.3	องค์ประกอบความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา ในประเทศญี่ปุ่น.....	79
3.3	สรุปความแตกต่างของความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการ โฆษณาของสื่อมวลชน.....	81
บทที่ 4	วิเคราะห์การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาของ สื่อมวลชน.....	83
4.1	การกำหนดความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาของ สื่อมวลชนในประเทศไทย.....	83
4.2	การกำหนดองค์ประกอบความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการ โฆษณาของสื่อมวลชนในประเทศไทย.....	94
4.3	สภาพบังคับในกรณีที่มีการกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท โดยการโฆษณาของสื่อมวลชนในประเทศไทย.....	102

	หน้า
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	107
5.1 บทสรุป.....	107
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	111
รายการอ้างอิง.....	114
ภาคผนวก.....	117
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	119